

Bevezető

A neveléstörténet úgy tartja számon, hogy a gyermek személye csak a 18. században, Rousseau-nál jelent meg mint meghatározó nevelési tényező a pedagógiai gondolkodásban. Ez persze ebben a formában egyoldalú állítás. A közel 400 évvel ezelőtt született pedagógiai alpműben, Comenius természetelvűsége épülő *Didactica Magna*-jában, különösen annak módszertant tárgyaló fejezeteiben például rendre hangsúlyossá válik a gyermek vagy az ifjú szempontja, mint a tanítás eredményességének, sikerességének záloga. És pedagógus elődeink azt is tudták: a tanítási órák nem egyedüli meghatározói a gyermekek értelmi és erkölcsi fejlődésének. Legalább ennyire fontos az, hogy mi történik velük, hogyan zajlik sajátos életük az iskola falai között, ahol idejük jelentős részét eltöltik, vagy éppen azon kívül.

Iskolatörténetünkben ennek taglalására is találunk szép számmal forrásokat. A győri székesegyházi iskolában például már a 11. század végén diáknapot tartottak Aprószentek ünnepén. Diákpüspököt választottak az akkori gyerekek. Volt püspöki ruhában, püspöksüveggel és pásztorbottal, nagy komolykodva végzett szertartás, majd bolondozás, komédiázás, a tanárok kifigurázása, bőséges ünnepi ebéd – egyszóval minden, ami a mai iskolák fordított napjainak szokásos kelléke.¹

Színes diákélet ott van, ahol a *közösségi nevelést* komolyan veszik és eredményesen művelik. A szocialista pedagógiai gyakorlat hangsúlyozott, ám hamis közösségi nevelési gyakorlata (a direkt tanári irányítással működő kötelező úttörő és KISZ szervezetek) elfordította tanáraink természetes vonzódását a tanítási órán kívüli pedagógiai tevékenységektől. Amit a rendszerváltozás óta sem sikerült orvosolni. Azért sem, mert napjaink oktatáspolitikai környezete nemhogy nem kedvez a diákélet színössé tételének, hanem – deklarált szándékai ellenére – demotivációs intézkedéseivel egyenesen ellehetetleníti azt.

Ilyen körülmények között nem kell csodálkoznunk azon, hogy manapság sajnos igen kevés igényes írás olvasható a diákéletről. A tanárjelölteknek és a tanártovábbképzések hallgatóinak nem áll rendelkezésére elegendő forrás e rendkívül kényes, éppen ezért nagy kihívást jelentő pedagógiai feladatra való felkészüléshez. Ez a hiány, valamint a szerkesztőségünkbe küldött több érdekes írás eredményeképpen határoztuk el, hogy a *Mester és Tanítvány* 13. számának fő témája a *diákélet* lesz. Ezúttal is köszönjük valamennyi szerzőtársunknak az értékes közreműködést.

A téma teljességét természetesen nem vállalhattuk bemutatni. Ám három terület, így a kirándulások, a cserkészet – mint a 20. századi ifjúsági mozgalmak meghatározója – és a diákújság kérdéseit sokoldalúan körüljárják a fő fejezet írásai. A diákéletről kitüntetetten maguk a diákok hivatottak szólni. Ezért szerepel a

szerzők listájában ezúttal néhány tanuló. A diákújság témakörében például egy diák és tanára (*Lafferton Luca* és *Szabó Márta*) közösen szólal meg, ami mind pedagógiai, mind szerkesztési szempontból figyelemre méltó.

Folyóiratunk jelen száma a megszokott szerkezettel és rovatokkal, némi humorral és irodalommal fűszerezve várja kedves olvasóink figyelmét. Reméljük, ezúttal is ki-ki megtalálja a neki tetsző és hasznosítható olvasmányt.

Piliscsaba, 2007. február

Hoffmann Rózsa
főszerkesztő

JEGYZET:

¹ Hartvik püspököt idézi Mészáros István *Oskolák és iskolák* című munkájában (Tankönyvkiadó, Budapest, 1988, 74. o.)

Hargitai Beáta: Hortenziák

